

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1-ső szám — Ide intézendő a
lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a. könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadó hivatal
illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tér-
fogata . . . 12 fillér.
Bélyegdíj minden beiktatás
után . . . 60 fillér.

Nyilttér:

Egy sor . . . 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Vármegyei közgyűlés.

A régi megyei székház nagyterme régóta nem fogadott be falai közé oly nagyszámú közönséget, mint a folyó hó 23-án tartott törvényhatósági közgyűlés alkalmából. A legmesszebb vidékekről is bejöttek a megyebizottsági tagok, hogy a kítűzött választáson jogaikat gyakorolják, s zsufozásig megtöltötték a székház nagytermét.

Ott láttuk a vármegyei közügyek intézésében ez alkalommal első ízben szereplő rozsnyói megyéspüspököt: *Ivánkovits* Jánost is, kit a főispán meleg szavakkal üdvözölt. Rózsnyó és vidéke, a Garamvölgy, s a vármegye minden vidéke szép számmal volt képviselve.

Meglátszott, hogy a gyűlésnek különös érdeket kölesönöz a járási főszolgabírák választása, mert ennek megejtése után a gyűlésterem csakhamar kiürült s a közgyűlés többi tárgyát megcsappant érdeklődés mellett intézték el. A szépen kidolgozott alispáni jelentést és az állandó választmány erre vonatkozó határozatát tudomásul vette a közgyűlés, melyen ott láttuk vármegyei notabilitásainkat csaknem teljes számban.

A közgyűlésről következőben referálunk:

Vármegyénk törvényhatósága folyó hó 23-án élénk érdeklődés mellett tartotta meg *Hámos* László főispán elnöklése alatt — A főispán *Ivánkovits* János püspökkel együtt élénk éljenzés mellett foglalta el helyét s a gyűlést megnyitotta.

Lukács Géza főjegyző felolvasta a *Bornemisza* László alispán szépen kidolgozott jelentését, melyből következőket adjuk:

„Mult rendes téli közgyűlésünk idejétől, oly esemény, mely a vármegyei közigazgatást rendes menetben megzavarta, vagy éppen megakadályozta volna, törvényhatóságunk területén elő nem fordult.

Azonban ez idő alatt törvényhatósági bizottságunkat súlyos veszteség érte, *Gál János* uradalmi vasgyári igazgatónak, megyebizottságunk egyik tevékeny tagjának,

T Á R C Z A.**Szeczessziós gondolatok.**

Irta és felolvasta: *KOMÁROMY ISTVÁN* a rimaszombati kaszinó f. hó 24-én tartott estélyén.

Egyedül unatkozom kis szobámban. Oly jól esik a pihenés fáradt tagjaimnak. De hol az ördögbe marad már kiszolgáló asszonyom?

— Valóban ez bosszantó, hogy még most sem jön futni, pedig már 6 óra!

— Majd meg vesz az Isten hidege.

— No aztán e szép karácsony! Mondhatom! Ha nem volna szemem és fám, csak belé nyugodnék sorsomba, de mikor hát van . . .!

Várok, várok; de hiába minden várakozás.

— És még most sem jön az a vén szipirtó?

— No megállj, te vén csont! Ezért számolunk!

Igy zsörtölődöm én magamban, s vajjon kinek ártok vele? Senkinek, egyedül drága egészségemnek.

Nem marad mást mit tenni, mint szépen, nyugodtan kinyitom kemencém ajtaját, kiaknázom a jó minőségű lugozi való por-hamut, s azután jól, alaposan összekormozom magam . . .

— S a vén sárkány mindig nem jön?

Egy cserfa tuskót beilleszték hát mesterileg a rostra, keresztül rajta egy pár hasított darabot, használatba veszem elrongyolt római-jogom barát füles lapjait, egy honi gyártmányú „Emke“ gyufa szál . . . és még most sem lobog a tűz?

— Ugy? nedves a fám, csak ez kellett még! Elő a kőolajos korsót, s pár pillanat alatt lángban áll az egész kemence, sőt a holnapi napra annak melegítőjébe gondosan száritás végett elrejtett gyújtós is.

Kellemes multság!

Ki minden ablakot, még hálószobám benyilóját is, s legyen még hidegebb. Hiszen azért van tél, hogy ne forraljuk mindig vérünket, — hanem néha-néha le is hűtsük. Le akasztom azután por-köpnövegemet, ez egészen alkalmas fűshajtó.

— Igy ni! Egy pár karfogatás a levegőben.

Még 5 perc . . . és tiszta a levegő. Bezárók most már gondosan minden nyílást, reá gyújtok ezimeres családi pipámra, s füst tengerbe temetkezve kaczagok azon, mint viaskodik az udvari szállító Neruda a hamisítatlan felvágott esetneki illatával.

Istenem, mily jó is a kohó munkásoknak! Telen-

Dobsinán mult évi december hó 20-án váratlanul bekövetkezett gyásos elhunytá által. A boldogult évek hosszú során, mint a rozsnyói járás főszolgabírája, kiváló buzgalommal és teljes odaadással szolgálta vármegyénket, — később mint bizottságunk tevékeny tagja, közgyűlésein szűleskörű képzettségével és gyakorlati tapasztalatainak alaposágával segítette elő közügyeink elintézését. — Az őszinte részvét igaz érzetével osztozunk a család mely gyászában s a közérületnek óhajtok kifejezést adni azon tiszteletteljes előterjesztéssel: hogy gyásos elhunytá feletti őszinte részvétünknek, érdemei elismerése mellett, jegyzőkönyvünkben kifejezést adjunk s ez elhatározásunkat a boldogult családjának részvétiratunkban juttassuk tudomására.

A vármegyei tisztikar hivatalbeli kötelességének általában megfelelt és a vármegye közigazgatás hatáskörébe tartozó ügyek törvényszerű elintézésben részesítették.

Igen megnehezítette a vármegyei központi árvaszéknél az ügymenet folytonosságának fentartását *Máriássy* László helyettes elnök előadónak, főorvosi bizonyítvány alapján 3 óra történt szabadságolása mellett, *Szelezky* Árpád árvaszéki másik előadónak is hosszabb idő óta tartó súlyos megbetegedése. — Előbbi előadó munkakörébe osztott ügyek elintézése végett, szabadság idejének tartamára, az elkerülhetetlen sürgős szükség által indokolva, s a tekintetes vármegyei közgyűlés utólagos jóváhagyásának reményében, f. évi január hó 15-től, havi 50 frt pótvavadalmazás mellett — *Ragályi* Kálmán rimaszombati járásbeli szolgabíró biztamt meg s ezen járandóságát a vármegyei házi pénztárból kiutalványoztam. — Ügyszintén *Draskóczy* László rimaszécsi járásbeli főszolgabíró által kérelmezett újabb két havi szabadságidő feletti intézkedést a tekintetes vármegyei közgyűlésnek fentartva — részére saját hatáskörében folyó hó végéig terjedő egy havi szabadságidőt engedélyeztem. — Tisztelettel kérem ezen intézkedéseimnek kegyes jóváhagyását.

Azonban a vármegyei központi árvaszéknél a növekvő ügyforgalom következtében is felszaporodott hátralékos ügyek elintézése végett, még a munkaerő szaporítására elkerülhetlenül szükség van, — erre vonatkozólag az árvaszék elnökének indokolt előterjesztését, már ez alkalommal, a tekintetes vármegyei közgyűlés becses figyelmébe ajánlom.

nyáron a meleg kemence mellett! Hát még Szaharában, hol az apró nyarga fiúk csak úgy teremnek a nap éltető sugarai alatt. Még oda is eljuthatunk! Nincsen annyira messze, csak annyira, mint innen oda — onnan pedig ide: 4 óra alatt Rimabatyiból a nyugati pályaudvarba, beszállás a keleti expresszbe, 12 óra alatt le Bizanz fővárosába — onnan *Rákóczy* hamvai felett keresztül lebegni a földközi tengeren, még egy gyász ut a tüdővész betegek klimatikus gyógybirodalmán keresztül . . . és egyenesen belé a pusztákön ordító oroszlán torkába.

— Jó étvágyat kedves állatkirályfi! Majd a jövő században, s ha a burok győznek az angolok felett.

* * *

Jó nekem ide haza Ételközben is, barátságos kis szobámban.

— Vajjon magam vagyok-e? Aggodalmasan tekint széjjel és tündööm egy század temetése felett.

— Igen, egyedül! A kívül e magányt megosztani óhajtanám, az igen távol a tündérek délibábos birodalmában olvassa *Jókai* századvégi regényét.

— No de seba! Kiállja az én szívem a szenvedést, s az a legény, a ki türi . . . Itt vannak körülöttem kedves barátném s barátaim arczépei, s azok vigasztalólag tekintenek le reám arczkép-állványomról. Az igaz, hogy kissé már megfűstölödtek, de hát az a fűstös kreol szín ma nagyon divatos, s ha mindenki szöke lenne, akkor mindenki egyszínű ruhát viselne, s nem lenne oly szép tarka-barka az *Andrássy*-ut.

— Ej, iétre, esábitó leánysereg!

A szemközt lévő fegyver-fogason akad meg tekintetem, s jókor, mert emlékeztetve a legközelebbi vadászatra, kissé megörvendek; majd kotillion-ordóim vakitják fényökkel szememet és száritják fel könyveimet, emlékembe idézve bulgáriai utazásomat és a régi idők ideáljait . . . Istenkém! mily boldog idők ezek emlékemben!

Hja, ma másképp minden! Az idő vasfoga megemészt mindent, elavul és elenyészik még a gyémánt is, ha a gyújtó lenese alá helyezik. Azelőtt nem ismertem bánatot, nem szenvedést, nem unalmat; de még kopasz fejet és ezüst-szürke hajszálakat sem. Ma? Egészen megfordítva; de ugy is kell lenni, mert új század küszöbére léptünk.

. . . Egy gondolat villan meg agyamban! Minden századnak volt valami nevezetessége: a multé a paróka, legyen a jelené a bajusztalan arc! . . . Egy pár pillanatot . . . beretvám jól viselte magát, s nem hiányzik

A vármegyei közigazgatás tevékenységének megitésére az ügyforgalom szolgáltatván leghelyesebb és legmegbízhatóbb alapot, erre nézve tiszteletteljesen jelenthetem, hogy a mult 1899. év folyamán alatt beérkezett hivatalomhoz 30448 közigazgatási ügydarab, — a mult évinél 747 számmal több; — feldolgozandó volt, a mult évi 980 szám hátralékkal 31428 szám, feldolgoztatott 30689 szám, hátralékban maradt 739 szám és pedig kiosztott 408 (mult évinél 137 számmal több) és ki nem osztott 331 szám.

Ezen kívül beérkezett közigazgatási bizottsági 2697; erdészeti bizottsági 859; kihágási 188; központi választmányi 198; elnöki 99, vagyis összesen: 34489 ügydarab, a mult évi összes ügydarabok számánál 33700-nál 789 számmal több.

Az előadott szám adatok szerint, a még mindég növekvő ügyforgalom mellett az eredmény kielégítőnek minősíthető.

A folyó évi ujonczállítás, ez idő szerint folyamatban van; a megállapított tervezet szerint, folyó hó 2-án kezdetett meg a rimaszombati járási sorozó járásban s eddig befejeztetett, a rimaszécsi járási, a rimaszombati r. t. városi és a tornallyai járási sorozó járásokban és április hó 4-én fog a dobsinai r. t. városi sorozó járásban befejeztetni.

Az egész sorozás eddigé minden sorozó járásban teljes rendben és kielégítő eredménnyel fejeztetett be.

A mult 1899. évre kivettett utadó fejében 91778 frt 81 kr., — hozzáadva az előbbi év megállapított hátralékát 25710 frt 89 krajczár, befizetendő volt 117489 frt 70 kr., erre befizetett az 1899. évi december hó 31-ig 97827 forint 73 kr. a 349 frt túlfizetéssel maradt hátralékban 20011 frt 11 kr., és pedig: a rozsnyói járásban 1773 frt 8 kr., a nagyroczzei járásban 1330 frt 62 kr., a rimaszombati járásban 3218 frt 65 kr., a rimaszécsi járásban 3151 frt 51 kr., tornallyai járásban 4999 frt 6 kr., négy r. t. városban 5536 frt 19 kr. összeg maradt hátralékban. — Ezen összegből befizetett a folyó évi márczius hó 17-ig 6740 frt 85 kr. és így tényleges hátralék marad 13270 frt 26 kr.

Mindezeknél fogva járásbeli főszolgabírák és városi polgármesterek hivatalbeli buzgalmatól méltán elvárhatjuk, hogy a még fennálló hátralékos összegeket, a legrovidebb idő alatt, szükség esetén a legerélyesebb végre-

gyéb, csak egy szöresuha, egy fehér teveször csuhakötő és minden tartózkodás nélkül vesznek fel Besnyőre kiskulcsosnak. No kedves benső barátom, odáig még nem vagyunk; de ha mindig oly kitűnő szülőtermésűk lesz ezeknek a derék pátereknek, meg aztán a kerületi rendfőnök azt is megengedi, hogy farsangolhatunk . . . hát nem bánom!

De ugyan mit csinálnak régi görög és római klaszikus íróink, melyeket egykor oly élvezettel betűztem? feledésbe hagyva biztos záros helyen vannak szekundás iskolai bizonyítványaimmal együtt elrejtve. Pedig bizony Isten sokat lehetett belőlük tanulni. Szép, élvezetes mesék, melyek a lelket gyönyörködtetik; jó tanács, intelem, s finom izlés, miket azokból merítettem. Most? Keresztet vetve reájok, ott hevernek deák ládám fenekén, avulttan, megsárgulva s pompásan szaporodnak benne a cainczogó egerek. De hát minden mulandó e földön, még a szerelem is.

— Legyen! muljon el az is! — Ti pedig kis egérek csak czikázatok . . .! Nincsen nekem cziczám, a ki benneteket egy kicsit megrendszabályozna.

* * *

Karácsony szent ünnepe elmúlt, s ha bár a kis betlehemi Jézuska meg is feledkezett rólam, — nem panaszkodhatom, mert nem úgy kedves jó barátném, kik annyira jól tartottatok ünnepi kalácscsal, hogy a mákos patkó reám nézve mindörökké felvette a néhai nevet. Pedig kitűnő eledel ám az is. Különösen ha debreczeni — akarom mondani — pozsonyi szakács adja belől a leczke-órakat. Kell ahoz -- kérem szívesen — finom 0-ás liszt, mák, tej, vanília, meg aztán méz is, ha nem sajnálják tőle.

Ejh félre a prózai eledelkkel!

1900 at irunk naplónkba. En ezzel a kis elmefuttatással nyitottam meg annak lapjait, folytatom tehát, a mint a sors tűzi az eseményeket.

Secsessiós ma napság minden — azt mondják: én is — hát legyen! Nem vitakozom én a felett senkivel, a miben nem vagyok bizonyos, mert már sok Kuglert vesztettem.

De hogy egy különös századnak tártuk fel kapuit, s hogy az emancipáció beteges korát éljük, azaz egy bizonyos — és azt senkinek elnyelvelni nem engedem. E mellett kijelentem azt is, hogy utolsó lehelletemig küzdök az ellen, a mi idegen, s nem tulajdonunk. — Míg enni meg inni tudok kérni, idegen élő nyelven nem beszélek, s megezáfolom azokat, kik azt állítják, hogy

hajtási eljárás alkalmazása mellett is egészben behajtani, másrészt pedig az esedékes folyó évi utadók pontos beszolgáltatására, a községek elöljáróságait kötelezőleg utasítani s e részben az ellenőrködő felügyeletet teljes eréllyel gyakorolni, hivatalbeli tisztoknek ismerendik.

Különbösen erre nézve a szorgalmazó intézkedés a vármegyei közigazgatási bizottsági ülésből is havonként megtétt.

A törvényhatósági kezelés alatt álló utvonalon, a szükséges fedanyag szállítása vállalati uton biztosítva lett, a vállalkozók a teli kedvező idő felhasználása mellett, a fedanyag előállítás által jó részben előre haladtak.

A vármegyei utipénztár azonban, tekintve hogy még a múlt 1898. évben tartalékalap létesítése céljából megszavazott 35000 frt törlesztéses kölesön, a pénzügyi viszonyok kedvezőtlen állásánál fogva még ez ideig nem volt előnyösen felvehető s a múlt évi maradvány összegből az utipénztár a folyó kiadások kifizetésére elegendő fedezettel nem rendelkezett — vármegyei főpénztárnoknak f. évi január hó 3-án 21. sz. a. kelt jelentése folytán és a tekintetes vármegyei közgyűléstől múlt évben nyert felhatalmazás alapján, a milleniumi alap pénztárból 5000 korona összeget 4 1/2 % -os kamattal leendő visszatérítés mellett, előlegképen január hó 5-én 262. sz. a. kiutalványoztam.

Majd február hó 10-én 258. sz. a. kelt jelentésével főpénztárnok ismét 15000 korona előleg kiutalványozását szorgalmazván, a vármegyei közigazgatási bizottságnak f. évi 501. sz. a. felhatalmazó határozata alapján ezen összeget február hó 21-én 3688. sz. a. végzéssel szintén kiutalványoztam.

E szerint a vármegyei utipénztárnak jelenleg, a milleniumi alap-pénztár irányában van 20000 korona előleg tartozása.

Mennyiben pedig ezen előleg kiutalványozására a folyó kiadások fedezetére elkerülhetetlen szükség volt — s ebből a milleniumi pénzalapnak legcsekélyebb kamat vesztesége sem leend s az előleg az utadók tömegesebb beszolgáltatása után azonnal vissza fog téríteni — tiszteletteljesen kérem ezen intézkedésemnek, jóváhagyólag tudomásul vételét.

A múlt évben a betegápolási-alap még fennálló kiadásainak fedezetére a vármegyei kórház alaplóból, közgyűlési felhatalmazás alapján kiutalványozva lett 3000 frt, ezzel s a pótdából befolyt összeggel volt bevétel 10042 frt 58 kr., kiadás 9817 frt 71 kr., tehát év végével maradvány 224 frt 87 kr., pótdó hátralékban maradt 581 frt 27 kr.

Egyidejűleg bejelenteni kívánom, hogy vármegyei közkórházi igazgató hivatalos előterjesztésére ugyanezen alaplóból 6000 koronát előlegképen kiutalványoztam. — Ezen előlegre azon okból volt elkerülhetetlen szükség, mert az országos betegápolási-alap terhére ápoló betegek ápolási díjainak megtérítése s illetve a kiutalványozás oly késedelmesen hosszabb idő múlva történik, hogy közkórházunk tartalék tőkéje, a folyó kiadások fedezetére, már nem csak elegendő nem volt és teljesen kimerült, hanem a kórházi pénztár napi fizetés képességéről való gondoskodás halaszthatlan szükségét képezett.

Azonban ezen előleg kamataival együtt, a mint az ápolási díjak kiutalványozva lesznek, minden késedelem nélkül vissza fog téríteni.

A katonai beszállásból eredő teher arányosabb megosztása céljából, alakított katonai beszállásos alap javára kivettett 1896. évben 6000 frt, ebből az év végével még rendelkezés alatt maradt 2151 frt 3 kr.

Hazánk ezredéves fennállásának megünneplése alkalmából különböző alapítványi rendeltetéssel és szabad rendelkezésre megszavazott pótdó címén kivettett a múlt évben 13771 frt 27 kr., ebből befizettetett az év végéig 12432 frt 4 kr., már a folyó évben 1633 frt s így tényleg hátralékban maradt az előbbi évekből 1117 frt 90 kr. Ezen pénztár tőke állománya volt 44522 frt 11 kr.

magyar nyelvvel éhen hal az ember. Mig „Németh“ testvérek pörge kalapot vernek, henger kalapot nem nyomok bóbítátra, s mig daru szörű paripák nyargalnak a „Hortobágyon“ byciklire nem ülök. Tegyük azt azok, kik az öreg Duna folyásával szemben ellenkezőleg törekednek haladni, s leljék csendes nyugvó helyeket a „fekete erdő“-ben. Járjanak a magyar és vígszínházba azok, kik gyomrukat megterhelni és szemüket kiegészíteni óhajtják, — én ezután is szívem után a Népszínházba megyek Blahánának és az illős Kürynek tapsolni.

Kényelmes vendégfogadó ám Budapesten a „Royal“-szálló. Kefe! Még a borfű is németül ugat.

Jó nekem a Pannónia, hol a gómörök édes magyar szavát élvezettel hallgatom és a kakukkos óra veri a takarodót. Orpheum? Spongyiát rá! Menjünk fiúk a „makkhetesbe“, ott legalább pántlikás kocsisok magyar parléban gyönyörködhetünk. Rendőr, hordár, fiakker mind nemetül beszél, sőt olvas is, — csak egyetlen egy, a mi első és utolsó számú... „Czikra“ hordárunk magyarul, — de hogy is beszélne ő másképp, mikor az uralattalji népcsalád el nem németesíthető ivadéka? Honvéd, bosnyák zenekar mit játszik? A német sógortól — már a kinek sógor — tanul sipládát útemre verni. — Mondhatom pompásan lehet efféle zene mellett úgy járni, mint a kerge birka, mely mindig egy helyben saját tengelye körül forog. Húzzad fekete testvérem Rádicskám! „Ösökölom a csókra termett...“ Beszéljen a szív, lüktesen a vér, nyilatkozzon meg minden, a mi magyar és nemzeti.

Bort ide hát! Nem kell nekem malata, csak saláta és még inkább ki azt kapálta!

Kisétálok a vázútevezára, mit látok? Jankó Jánosnak a „Borsszem Junkó“ba karrikaturázott és megelevenedett alakjai pöffeszkednek. Mindegyiknek a feje gömbjén akkora kalap, mint egy zsellér ház kéménye; bajusza, szakállá egynek sincsen, egynémely még szemöldjét is lekaptartata, hogy a monoclit jobban oda biggyeszthesse. Mellén e fagallérokknak valóságos kis virágos kert; de még ez is idegen flórából. Nekem egy esőpp sem kell belőle! Kérek Calderoni előtt a virágáros leánytól egy nyíló pünkösdi rósát avagy egy csábító kis napraforgót, s ezt tűzőm szívem tájkára, azután lesétálok az öreg haragos Duna partjára s annak morgó hullámai közé rejtem bánatomat.

* * *

... Félre bú, el tőlem bánat!
Hiszen farsang van, mindenki mulat! Meghívó meghívót ér. Menjünk mulatni! Megnyugodva a sok csoda-

Ezen pótdó hátraléknak mielőbbi behajtására és beszolgáltatására nézve szükséges intézkedést saját hatáskörömben megtettem

Mennyiben pedig a múlt 1894. évi július hó 6-án és 7-én tartott közgyűlés 545 sz. a. kelt határozatával öt évre megszavazott pótdó utolsó éve, a múlt 1899. év végével lejárt s a pótdó legnagyobb részben ezen pénztárban gyümölcsözőleg elhelyezve a megjelölt alapítványi célra rendelkezésre áll, — tekintve, hogy az idézett közgyűlés határozat szerint ezen pótdóból befolyandó mintegy 60000 frtból törvényhatóságunk:

a) 30000 frtos alapítványt tett, mely a vármegyei nemzeti pénztárhoz esatolva kezelte, annak évi gyümölcse a szükséghez képest évenként kulturális célokra fordították a vármegyei közművelődési egyesület által;

b) 5000 frt adományoztatik a millenium alkalmából Rimaszombatban felállítandó Tompa-szobor költségeinek fedezetére;

c) ezen alapon kezelendő összegből 10000 frt folyó kamata addig, míg a községek és körjegyzői intézmény államosítása be nem következik a jelentkez szükséghez képest a nyugdíj-alap ellátási szükségletének kielégítésére fordítottik.

A határozat fentebbi szövezerinti rendelkezése alapján, megjegyzésével annak, hogy a Tompa-szoborra megszavazott 5000 forint összeg alapba már a szobor előállítás költségeire áttalaltatott, — oda terjed tiszteletteljes előterjesztésem, hogy a más két alapítvány áthelyezése és kezelése érdekében szükséges intézkedéseket már ez alkalommal megtenni méltóztassék.

A vármegyei új székház építésére nézve Mandel, Hoffmann és Quittner vállalkozó céggel kötött építési szerződés és ez érdemben hozott közgyűlési határozat a m. kir. belügyminiszteriumnak f. évi január hó 21-én 1712. sz. a. kelt rendeletével jóváhagyatván, s az építkezés foganatba vételéhez az engedély megadatván, — erre nézve, a szükséges intézkedéseket késedelem nélkül megtettem.

Az új vármegyei székház építésére kiküldött végrehajtó bizottság, f. évi február hó 12-én tartott üléséből Rimaszombat r. t. város kiküldöttjeivel s építési vállalkozók megbízottjaival a helyszínre kimenvén, a „Huszár“ vendéglő telkét Rimaszombat város képviselőitől a törvényhatóság nevében kizárólagos tulajdonába formaszereleg átalvatta s a Mandel, Hoffmann, Quittner vállalkozó cég megbízottjának Jiraszek Nándor építésznek a vármegyei székház építési céljaira való felhasználás végett azonnal átadta s az építkezésbe bevezette s az épületek bontása ez után azonnal megkezdett.

Tisztelettel bejelentem továbbá, hogy az építkezési bizottság felterjesztésére a m. kir. kereskedelemügyi miniszteriumnak február hó 28-án 8563. sz. a. kelt rendeletével, a székház építkezés állandó helyszíni ellenőrzésére, a miskolci államépítészeti hivatalnál beosztott Zoltán Ödön kir. mérnököt rendelte ki, továbbá, hogy folyó hó 8-án Juraskó Jakab államépítészeti hivatalnok, főmérnök, a művezető építész és vállalkozók közreműködése mellett, az építési fix pontok, a megállapodások szerint s annak alapján készült tervnek megfelelőleg kitézettek és az építési engedély a helyszínen megadatván — a földmunkát is megkezdett.

A vármegyei új székház építése tehát tényleg megkezdett.

Ervényben levő I. számú vármegyei építkezési szabályrendeletünk 7. §., II. szab. 28. §-a szerint, új építkezéseknél a tetőzet tűzbiztos eszerép, érzelmez, vagy palakóval fedhető be, — a faszindely alkalmazása pedig csak megszorító feltételek mellett engedtetik meg. — Tekintettel vármegyénk egyes nagy kiterjedésű vidékeinek helyi viszonyaira s általában azon körülményre, hogy a faszindely gazdasági építkezéseknél a legelőnyösebben alkalmazható, bátor vagyok ez alkalommal a szabályrendelet vonatkozó szakaszainak közérdekből is ki-

bogár hős tetteiben, szépen haza sétálok. Elhatározva magam, hogy megint bálozni fogok, kinyitom ruhaszekrényem ajtaját s Jósikával irodai vonalzókkal felügyelkezve, a lusta „svábok“at kérélehetlenül kiporoljuk. Ez után kezdődik a pakkolás, s bái kellekeim állandó díjmentes lakást kapnak utazó bórindómban.

Egyik bál a másik után, izletes ebédek, álmatlan éjszakát előidéző lucullusi vacsorák, kábító italok, illatos szivarok versenyeznek nagy élvezetemre. Gyönyörű kis tündérek! Kápráztató fényben uszó báltermek, ragyogó diadémok igyekeznek sajgó lelkemet felvidítani. — Nem lehet! Más kell ahoz, a pompa, fény senkit sem boldogít, legkevésbé engem.

Végig táncoltam ismét, ki tudja már hányadik farsangot s ha egészségem kedvez, még hányat?

Farsang végén egy menyecske-bál, a mai kaszinóest s mához egy évig szervusz világ!

Pá, pá, Newjork szépei!

A kis táncosnők már elégedetten kipihenték magukat, mi pedig még most is a hajnali muzikaszó mellett fojtogatjuk a jó Törleitet, — pedig mondhatom, erős egy legény, — kalvinistának is beillene. — Hiába, borbán az igazság, az erő, De még a szerelem is oda tér vissza!

A bái rubákat a kicsikék gondosan a ruha kosárba helyezik, lezárják és Erzi a hűség szobaleány azt szépen elviszi rendes helyére. Az arányos katonai atillák be Bóhm Mátyás urhoz egy évre tartós szabadság, várakozási illetékek; a szerény frakk rosszul viselte magát, gyűrötten dobátik a ruhaszekrény fenekére, szomszédságba Ciceró s társainak — jó lesz ez is értentanyának. S mindezek után mi történik? A mamák kritizálják a nem figyelmes táncosokat és az ügyetlen varrónékat, a papák pedig lapitgatják nagyon is megapadt erszényeiket. — Hja kérem, ebbe zúgolódás nélkül bele kell nyugodni, mert minden jönak van egy rossz vége is!

A nyalka tisztcskék felhúzzák a kopott poros gyarkorló zubbonyt, — marsch ki Pilis-Csabára, — s kezdődik a keserves tavaszi nóta, az egyforma jobbra-balra nézz, jól vigyázz. — A szerény kis civilek? Bevonulnak a négy fal közé, s oly gyönyörűen perczeg a toll és ugy fogy a sok restantia, hogy öröm nézni. Korai kelés, reggeli séta a fülemile édes dala cseréli fel a zuhajok reggeli fáradt nyugalmát.

— Istenem, mégis jó születni, de talán még jobb lett volna nem születni . . . mert mikor annyi sok szívet adott nekem . . . !

vánatos, ezelszerűbb átdolgozására az intézkedés megtételét, ezen közgyűlésünkben javaslatba hozni.

A személy- és vagyonbiztonság a lefolyt idő alatt, vármegyénk területén nagyobb mérvben meg nem zavartatott.

A közegészségi állapot kielégítőnek mondható. A lakosság anyagi helyzete és állapota, kereseti viszonyai kielégítő és megnyugtatók.

Élelem hiányból eredő inséges állapot következősétől tartani nincs okunk.

Annyival inkább feltűnő, hogy vármegyénk területéről a folyó évben, a külföldre leginkább Amerikába való kivándorlás nagy mérvben növekedett. — A folyó évben ez ideig 538 önálló kérvény küldetett be hivatalomhoz, kedvező ajánlati táblázatokkal járásbeli főszolgabírák és illetve városi polgármesterek által is terjesztettek fel a m. kir. belügyminiszteriumhoz, míg a múlt év második felében csak 574 egyén vándorolt ki Amerikába. — Ha már most figyelembe vesszük e mellett, hogy egy utlevéllel egész családok is, — azonban sok esetben legalább ketten utaznak ki, s hogy az ellenőrködő felügyelet hiányos volta következtében, sok esetben egyes ügynőkök üzelmei folytán, mily tetemes azok száma, kik rendes uton szerzett utlevél nélkül utaznak ki Amerikába, — minden esetre elérkezettnek tartom már most az időt arra nézve, hogy a munkás erő mily növekvő kivándorlásának megakadályozására, ezélvezető korlátozó intézkedések életbe léptetése komoly gondoskodásunk tárgyát képezze. Annyival inkább, mert a fentartó nélkül hátrahagyott szegény kereseképtelen és sok esetben adóssággal túlterhelt csekélyebb birtok mellett is a végségségre kitétt családtagokról való gondoskodás, törvény értelmében az illetékes községet terheli. Ebből kifolyólag a községek közérdekét képezi, hogy az ajánlati táblázatok kiállítása, hátrahagyott családtagok fentartásának érdekében is szigorubb elbírálás alá vetessék.

Azonban a korlátozó intézkedésektől üdvös eredmény nézetem szerint biztosan csak akkor remélhető, ha azok a törvényhatóságok területén egyenlő eljárás mellett, egyöntetűleg és teljes szigorral léptetnek életbe — tehát országosan kormányhatósági intézkedés útján.

Oda terjed ennél fogva tiszteletteljes előterjesztésem, hogy ez ügyben a törvényhatóságokkal leendő előleges tárgyalás és megállapodás útján, — ezelszerű korlátozó intézkedéseknek országosan egyetértőleg leendő elrendelése érdekében, a m. kir. Belügyminiszteriumot, már ez alkalomból indokolt feliratunkban felkérjük.

A hasznos háziállatok egészségi állapota, a menyenyiben a sertésvész kisebb mérvben, még most is pusztít, kedvezőnek nem mondható. A múlt év végén sertésvész miatt zár alatt volt 27 község, — a sertésvész megszűnt 17 községben, még ez idő szerint zár alatt van 9 község és pedig: Gacsalk, Murányhosszurét, Bátka, Pádár, Lévárt, Deresk, Tornallya (Uras puszt), Nagyrőcze és Szkaros.

A vármegyei kezelés alatt álló összes pénztárak és alapok kezelésének havonkénti rendszeres vizsgálata, általában bizottságilag pontosan teljesített, — a kezelés minden pénztárban teljes rendben, a készpénz felszámolatván hiány és felesleg nélkül. — a pénztári letétek képező takarékpénztári betétkönyvek, értékpapírosok, kötvények és egyéb értékek teljes rendben és hiány nélküli állapotban találtak.

Végezve tiszteletteljes jelentésemet, az elintézés tárgyát képező fontosabb vármegyei közügyek tárgyalása alkalmával előadandó részletes jelentésemet a tekintetes vármegyei bizottsági közgyűlés mindenkor tapasztalt méltányló figyelmébe ajánlván — kiváló tisztelettel maradtam.

A közgyűlés az alispáni jelentést egész terjedelmében tudomásul vette, az elhunyt Gal János emlékét jegyzőkönyvileg megörökíti és hozzájárult az állandó választmány a jelentésre vonatkozó javaslatához, melynek egy részét közöljük:

Kisétálok hát magam is hallgatni a bájos fülemilet. — S mily csalódás, jól hallottak füleim? „Lehullott a rezgő nyárfa“ stb. szomorú dal üti meg fületem. — Hiszen ez valaha az én nótám volt! Most pedig elszerte tölem valaki. — Csak láthatnám azt a kis csicsergő lelkét! Szívem gyorsabban lüktet, arcomat végig futja a pir, keblem küzd az érzelmekkel. kutatok, fürkészek, míg végre felfedezem a kis hajlékot, honnan a büvös hangok jönnek. Egy ablakon bekandikálok, s ime kipirult mosolygó arcú leánysereg, aranyos kacsókkal verik a szomorú nóta mellett a tejfőlhobot egy főzőiskolában!

— Istenem, mily boldogok ezek a kis tündérek, mily élvezettel engedném én nekik bajuszomat azzal az édes erümmel bemázolni, mily szívesen cserélném fel irodai kabátomat a szakács kötényvel, karezőlő tollamat a habverővel és a sodrófával. — Nem lehet! — Ott van a mester is egy nagy kanállal.

A jogász torta jól sikerült. Én nem izlelhetvén meg, szomorúan, lehorgasztott fővel, kínos gondolatokkal fordultam vissza, — az aranyos kicsikék pedig meglehetősen vig kacajjal és hamis csevegéssel lejtének kedves otthonukba, mint a ki jól tudta leczkáját. No aztán van odahaza vitakozás, elő a szakács könyvet . . .

— Hogyan is készül az a sok kotyvalék? Kérdik a mamák, mert bizony mikor ők felcserélték a pártát az igazi gyöngyös magyar főkötővel, akkor még hirtől sem hallották ezt a sokféle szecsessziós panesot. — Azon időben még az uri házaknál is megelégedtek a zsíros, turós csuszával és a sajtos dudu csikkal. — ma napság már? Egy uzsonnára egy egész eleven Magyart kell felátalni, ezután egy tuczt dobos-szakácsnak kell kifőtt-befőtt étkeket, kocsonyázott halakat, csuszó-mászó csigákat, eleven tengeri rákokat és fecske fészkeket találni. — Bizony, bizony, ha derék őseink feltámadnának, ugy lapitanák e sokféle egészségtől eledett a falhoz; hogy palacsinta lenne mindegyikből, Bécsben pedig valószínűleg „eseh-pimasz.“ — Pedig kérem még az én gyermekkoromban sem volt szabad elmaradni egyetlen egy háztól sem az izletes farsangi pampuskának.

— No hát én mindezekre most már a farsang végén, vigasztalásul az elégedetlenekeket — közöttük magamat is — azzal nyugtatom meg, hogy majd másképen lesz a jövő században; „de már akkor késő lesz, mert a szívem másé lesz!“ — Bocsánat! más szíve lesz az enyém!

Valami az életről és a hitről.

„Megdöbbenéssel értesülünk a vármegyénk területén labra kapott kivándorlás nagy mérvéről, mely kell, hogy annál nagyobb legyen, mivel az Amerikába kivándorlók csaknem kivétel nélkül erőteljes munkabíró emberekből áll. Az tehát, hogy az ily emberanyag minden korlátozás nélkül hagyja el hazánkat s tegye ki magát az elnyomorodás vagy megsemmisülés veszélyének, előttünk közömbös nem lehet!

A csalóka remény, a vagyonszerzés hajtja honfitársainkat ezen utra s ama példa, hogy a kivándorlottak közül némelyek bizonyos mérvére a vagyonszerzésnek tényleg szert tettek; nem akarnak azonban tudni arról, hányan mennek tönkre egészségileg az idegen éghajlat s a szokatlanul nehéz munka befolyásolása alatt; nem vetnek számot azzal, hogy itthon maradtok családjaik az elzüllesnek vannak kitéve, s a közkönyörület szomorú alamizsnájára szorítva! — Kötelességünknek tartjuk ezen egészségtelen áramlatnak lehetőleg gátat vetni, s éppen ezért szigorúan utasítjuk közsegeink előjáróságát, hogy nagyszámú levél családok fenntartóinak az utlevél ajánlati táblázat kiállítását javaslatba ne hozzák; járásbeli főszolgabírák és polgármestereket, hogy ily egyéneknek utlevél ajánlati táblázatát elő ne terjesszék; továbbá a legelőrebb figyelemmel kísérjék a kivándorlásra felbujtó ügynököket; azokkal a törvényes intézkedések teljes szigorát éreztessék.

Egyszersmind határozatilag kimondjuk, miként hatóságaink alkalmazottjainak azon tényét, kik az ekként jogosulatlanul minősített kivándorlási törekvéseiket munkájuk által elősegítik, — fegyelmi vétségnek tekintjük, s azokat megtorlatni elmulasztani nem fogjuk.

Egyidejűleg a kivándorlási ügynek törvényes és az egész országra szóló egyöntetű rendezése iránt a m. kir. Belügyminiszteriamhoz indokolt feliratot intézünk.

Jelentésnek egyéb részeit az egyes konkrét eseteknél és tárgyaknál vívén érdemleges elintézés alá, — alispánunk jelentését egyebekben megnyugtató tudomásul vesszük.

Kapcsolatban az alispáni jelentéssel főispánunk őmltsága felhívja figyelmét törvényhatóságunknak ama sajnos tényre, hogy a serdült és még serdületlen ifjak koreszmázása nagyon elharapódzott s hogy ezen állapot megszüntetését a közérkölciség követelményei sürgetően igénylik.

Méltányló figyelembe részesítve a valóban indokolt előterjesztés, a 17 éven alóli gyermekek koreszmázásának betiltása céljából szabályrendeletet alkalmazni kívánunk, — s e célból alispánunk elnökleite alatt *Farkas Ábrahám*, *Samarjay János* megye-bizottsági tagokat, főorvost, főügyészt s főjegyzőt biztosokul kiküldjük, jelentésüket közelebbi közgyűlésünkre bevárva.

Török Bálint megyebizottsági tag, s a vármegyei közművelődési egyesület elnöke azon alkalomból, hogy az alispáni jelentés által 30.000 frtnak — a milleniumi pénztárból a nemzeti pénztárba való áthelyezése javasoltatott oly célból, hogy annak kamatjöveldelme a szükséghez képest a vármegyei közművelődési egyesület kulturális céljaira fordíttassék, — kérdést intéz az iránt, hogy vajjon a közművelődési egyesület vagyonának kezelését törvényhatóságunk hajlandó lenne-e elvállalni.

Ezen felvetett kérdésnek kívánt módon való elintézése részünkről nehézségbe nem ütközik, mihelyest ez iránt a vármegyei közművelődési egyesület közgyűlésének formaszertű előterjesztése közgyűlésünk elé terjesztetni fog.

Farkas Ábrahám az alispán jelentéséhez hozzájárul, a kivándorlás meggátálása céljából azonban nem a miniszterhez, hanem a képviselőházhoz intéznie feliratot, s annak tartalmát a többi vármegyékkel is közölné.

Szentiványi Árpád elfogadja az állandó választmány javaslatát, a belügyminiszterhez intézendő feliratban azonban utmutatást kíván adni, hogy a kormány — miután leginkább 20—32 éves korban levő emberek vándorolnak ki — ne engedje el senkinek a katonai szemlén és gyakorlaton való megjelenést. — *Bornemisza László* hangsúlyozza, hogy a felvidéki vármegyék meghallgatását ajánlja a közgyűlés feliratában a belügyminiszternek. — *Hevesy Benedek* szintén elfogadja az állandó választmány javaslatát, míhez a közgyűlés is hozzájárult.

Aztán a megüresedett tornallyai főszolgabírói állás betöltése következett. Az egyetlen pályázót: *Szentmiklóssy Béla* roznyói szolgabíró megválasztották.

Az ujonnan rendszeresített garami járási főszolgabírói állásra három pályázott, s mindhárom jelöltet is a következő sorrendben: 1. *Tomory Géza* roznyói t. főszolgabíró. 2. *Porubszky Imre* jolsvai t. főszolgabíró és 3. *Molitorisz Zoltán* nyustyai t. főszolgabíró. Utóbbi kettő visszalépett s így egyhangulag *Tomory Géza* választották meg. A roznyói járásba szolgabíróvá: dr. *Hódinka Tivadart* szintén egyhangulag megválasztották.

Az új tisztviselők a hivatalos esküt a közgyűlés előtt letették.

A vármegyei tisztviselők és alkalmazottak fizetésének felemelésére vonatkozó belügyminiszteri rendelet tudomásul vétetett, elfogadták az áll. választmány erre vonatkozó tervezetét s a 1556 korona arányos szétosztására vonatkozólag a javaslat felterjesztetik jóváhagyás végett.

Ézután kínos jelenetet provokált a *Szontagh Zoltán* nyugdíjazási ügye. A volt tornallyai főszolgabírót ugyanis a Goldzicher egyetemi magántanár és a tisztí főorvos véleménye alapján 816 forint évi nyugdíjilletményvel nyugdíjazták, s az erre vonatkozó határozatot *Máriássy Andor* megfellebbezte, s ezt azzal indokolta, hogy teljes nyugdíjképtelenség nem forog fenn és így nyugdíjazásnak helye nincs. A kérdéshez *Hámos* főispán, *Kubinyi Géza*, *Hevesy Benedek* és *Török Bálint* szólt fel, mindannyian a nyugdíjkezelő választmány javaslatát fogadták el. Végre a *Szentiványi Árpád* felszólalására elrendeltetett a szavazás, s a felebbezést a közgyűlés nagy többsége elutasította. — *Ekkor Máriássy Andor* azt indítványozta, hogy a nyugdíjintézet címét „táptintézet”-re változtassák. A felszólalás nyomán kifejtett éles kifakadásoknak az elnöklő főispán tapintatosan véget vetett azzal, hogy a közgyűlést higgadt és türelmes magatartásra intette, s áttérték más tárgyra.

A bűnvádi perrendtartásra nézve feliratot intéztek, hogy a szolgabírák a bűnvádi nyomozat körül teljesítendő működésért külön napidíjat és a munkálatok végzésére segítséget kapjanak.

A közgyűlés másnap, szombaton délben ért véget.

Mi van közelebb hozzánk, mint saját éntünk? S lehet-e ránk nézve érdekesebb valami, mint belelétnünk s azon phásisok, a melyeken ez átmege? Ha ezt vizsgáljuk: erre alkalmasabb képlet alig akadhat, mint a derült — majd beborult s végre viharos égbolt.

Nézd derült hajnalon a felhőtlen eget. Sehoh egyetlen az összhangot megzavaró folt. Oly tiszta az, mintha most került volna ki a Teremtő kezéből. Oly ártatlanul mosolyog le ránk, mint szíve választottjára a szende menyasszony emlénszeme. Ez a tiszta égbolt gyermek-ségünk hű képe, midőn még nyugosznak a később támadó indulatok viharcsirái s nyugszik öntudatlanul óriás erejük azon szirt alatt, melynek gyöngye kérge még mostacsak virágokat terem. — a mely szirtnek a neve: „szív” s melynek van egy még hatalmasabb ikertestvére: a „szellem.” Mindkettő idővel iszonyu vulkánra fejlődik — leforrázva lavájával a rét virágszőnyegét s nem hagyván annak a helyén mást, mint félig megperzselt kőröt, melynek a neve az erkölcsi világban: „megtört remények.”

A világon örök törvény csak egy van: a változás. A fentebbi derült ég sem tart örökké. Ime, délfelől iminnen-amonnan ködök szállingóznak. Ezek az eredő ifjuság gondolkozni tanulása — a tudás köde a: kétkedés. Ezen ködök termékenyitenek ugyan; de egyuttal elhomályosítják a mennybolt tiszta kék színét. E mellett már feltűnedezik az élet komor szürke színe — a fény mellett az árny!

Amott keleten közeledik két ködfátyolesoport. Most megtalálta egymást; összeölelekeznek. Ez két rokonszív találkozása.

Amott délen az intenzívus kétség helyén vészteljes felhők tornyosulnak. A játszi gyermekmosoly helyén a komoly férőgond. Majd e vérszínű, baljóslatu gomolyok összezsapnák — megdörög a ég s tűzárba borul a föld. Ez a bösz elemek harca a természetben — a férfi küzdelme a szépért és nemesért. E harcban gyakran elbukik megperzselve azon villám szikráitól, a melynek nem volt eléggé mestere. Szelleme azonban tovább él s hatalmasabban gyujt, mint a menny villáma — a talaj megtermékenyült — a mag el van hintve; a czel, melynek az egyén áldozatul esett — diadalmaszkodik. Az eszme sohasem hal meg s daczol az idő s az emberi gyenge-ség talmiviharaival akkor is, midőn az, ki azt megpendítette, már régen porrá váltott. A menyei vihar s az eszmék forradalma egyenlően rombol s pusztít; de mindkettőnek a nyomán új és áldásos élet keletkezik.

Viharból származnak, abban fogantattak a világrázkódtató s emberiségboldogító nagy eszmék. A rokonszemes, szelid ködök egyesüléséből a szeretet: az ápoló szülei gond s azon önfeláldozás, mely gyakran önmagát veti áldozatul a halálnak, csak hogy megtartsa, vagy számtalanszor csak hogy világra hozhassa szíve magzatát. Ez a gyermek s az anya képlete. A vihar után ujonnan keletkező tiszta kék ég. A természet böles háztartása szerint: a régeinek megújodása. A szülők jó részének megadatik ennek fejlődésében való meglátása is; — de ezen fejlődés az ő ugyanannyi életerejüknek a rovására történik. De mit bánják ők ezt? csak gyermekük mosolygóján s aztán fejlődék boldogan. S ez megtörténhetik. De abban, midőn e fejlődés tetőfokát éri, ritkán gyönyörködhetik már az, kinek ez főboldogságát képezi. Mert a szülők a gondtelt felhők; a gyermekek a mosolygó kék ég — s ez rendszerint csak amazok elmúltával juthat teljes uralomra Jön egy zivatar — s a felhők immár roncsolt alakja köncsepp alakjában hull le az anyaföldre, mely végnegyhelye örömeik s bánatnak egyaránt, hol ép oly megnyugvásra talál a megtört szív — mint pihenésre az, a ki zavartalanul élvezte az élet örömeit s nem ösmerte csak annak vig oldalát.

S ez sorsunk a sűrű. Mosolyogni — komollyá — tetterössé válni — küzdeni — alkotni — gyarapítani; s midőn czélunk eléréséhez közelednénk — letörni s könnyek által kisérve kimulni. Ez a természet örök életrendje.

És a siron tul mi van; vagy egyáltalán van-e valami? Erre az ember analysálva kutató szelleme pozitív választ adni tudni soha sem lesz képes.

Ki tudná ezt? De . . . higyjünk. Higyjünk! kaczag fel századunk kalmárszellemű skepticus fia! Higyjünk! De mi ebből a haszon?

Hogy háramlik-e belőle pozitív haszon? azt természetesen bajos bebizonyítani. De eredménye bizonyára nem megvetendő, s ez . . . a megnyugvás.

Higyjük tehát, hogy a siron tul is van egy az idők és tér kategóriáinak földi nyúgeitől megszabadult alakatlan élet, melynél már nem tényező a tett sivár vágyaival — a földi fogalmak zavaros alakjával, mely csupán az ezektől megtisztult lélek tökélyesült továbbléte-zése. Ott találjuk meg azt, a mit földi alakunkban legjobb esetben csak részben, legtöbnyire pedig egyáltalán nem — a legjobbak pedig rendszerint legkevésbé talál-nak meg . . . a zavartalan boldogságot.

Higyjünk, ha az ég kegyeltjei s már e földön boldogok voltak azért, hogy ezen ritka boldogságunk még teljesebb legyen azon remény által, hogy ezen boldogság nem volt véges, ideig-óráig tartó, mint földi életünk s maga azon bolygó, a melyen születünk s meghaltunk; hanem örök, mint a lélek — szervezetünk megfejtethen, de nemesebb fele.

De még inkább higyjünk, ha a földi lét nem volt nekünk egyéb, mint a fájdalom, szenvedés és csalódás szakadatlan láncolata, hogy megmenthesük agyonzaklatott lelkünket a kétségbeeséstől, s ha már e siralomvölgyön fenekig kellett őrítünk a Jézus Krisztus által is kiűrtett keserű poharat; legalább maradjon meg nekünk a hit által azon reménység, mely lelkünk egyensúlyát minden megpróbáltatás között feltartja, hogy lesz idő s lesz hely, hol szenvedéseinkért kárpótolva leszünk.

Hit nélkül kétségbe kellene vonnunk az erkölcsi világrendet s azt, hogy van igazság.

Ne keressük: hajt-e a hit pozitív hasznót, hanem higyjünk magáért a hitért, mely, ha egyebet nem is: megnyugvást ad nemcsak pillanatra, de kihatólag s a vilá-g legnagyobb materialistája se állithatja azt, hogy ez magában már nagy nyereség.

Resurreximus!

Előléptetés. A helybeli királyi törvényszék érdemes elnökének: *Kubinyi Aladárnak* örvendetes előléptetéséről adunk hírt. Közéletünk valóban kiváló férfia, ki mint a kaszinó elnöke is népszerű és köztisztletben áll, *első osztályú kir. táblai bírói* rangfokozatba léptet-tetett elő, s fizetése 1000 koronával emeltetett A köz-szeretletnek örvendő törvényszéki elnök előléptetése me-gszerzte őszinte s jóleső örömet kelt, s az előléptetés alkalmából nagyszámú tisztelői szívélyesen üdvözölték f. hó 27-én, mikor az előléptetés híre ideérkezett.

Halálozás. A roznyói róm. kath. egyházmegye egyik érdemes és kiváló tagja: *Szekeres János* roznyói székesegyházi plébános, nagyprépost és püspöki helynök 82 éves korában elhunyt. Lelkészsébe szenteltetett 1842. július 3-án, s az egyházmegye egyik köztisztletben álló tagja volt. Az új püspök installációja alkalmából ő vezette az egyházmegye papságát, s ő fejezte ki azok szíve-s és meleg üdvözlését. A gyászeset mélyen megrendítette az egyházmegyét, mert az egyház egy minden tekintetben kiváló tagját veszítette el, kinek halála széles körökben őszinte és igaz részvétet kelt. Béke hamvaira!

Erzsébet királyné képe. Rimaszombat városa az elhunyt koronás királyné képét tanácssterme részére lefestette. A kép — mely kitünően sikerült — f. hó 22-én érkezett meg, s a város előljárósága másnap — 23-ikán vette át hivatalosan.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Gaál János* rimaszaluzsányi ág. h. ev. tanítót a tiszolczi állami iskolához nevezte ki.

A megyei árvaszék közszeretben álló tiszteletbeli elnöke: *Máriássy László*, ki betegsége miatt szabadságon volt, mint örömmel értesülünk, tengerparti üdülése után gyógyulva érkezett haza.

Esküvő. *Holländer Lajos* helybeli tekintélyes és jóhíru kereskedő szép és művelt leánya folyó hó 27-én d. e. 11 órakor tartotta esküvőjét Budapesten dr. *Klein Mór* késmárki ügyvéddel. Az esküvőn nagyszámú és díszes közönség vett részt, s utána a Royal szállodában nászlakoma volt. A szép frigyét állandó boldogság koszorúzza!

Felolvasás. A helybeli kath. olvasó-egylet a szent év ünneplése alkalmából saját egyleti nagytermében április hó 1-én (vasárnap) d. u. 4 órakor belépő-díj nélkül második nagy böjti felolvasást rendez. A felolvasást *Gallusz Péter* róm. kath. lelkész fogja tartani, a melynek meghallgatására az érdeklődő közönség figyelmét felhívjuk.

A gömöri ev. ref. egyházmegye számvevő-széke f. hó 27-én városunkban *Nagy Pál* esperes és *Farkas Ábrahám* világi gondnok elnökleite alatt megvizsgálta a megye összes ref. egyházainak számadását. A bizottság nagy gonddal és az apró részletekre is kiterjedő figyelmességgel teljesítette nehéz feladatát, s egész napon át vizsgálta a számadásokat. A fárasztó munka közben a bizottság szívesen látott vendége volt *Samarjay János*nak, hol a pompás ebédet kitünő hangulatban fogyasztotta el a társaság.

Nemeslelkű adomány. Egy magát megnevezni nem akaró nemeslelkű emberbarát 80 koronát küldött *Bornemisza Lászlóné* urnőhöz, a Fehér-Kereszt egylet gömörmegei fiókja elnöknőjéhez, hogy az összeg az egylet nemes céljaira fordíttassék. A szép csekedeket önmagát dicséri, s a jótékony emberbarátnak — ki nevét titokban tartja — lapunk utján mond halás köszönetet az elnökség.

A kir. államépítészeti hivatalhoz a kereskedelmi miniszter kiségitőül *Pazar Miklós* kir. mérnököt nevezte ki.

Hivatalvizsgálat. *Szalay Béla* m. kir. csendőrszázados a helybeli csendőrszakasz megvizsgálására városunkba érkezett.

Városi közgyűlés. Rimaszombat város képviselőtestülete f. hó 28-ikán közgyűlést tartott, melyre Dr. *Zehery István*, *Rónay Gyula* és *Soós Ferencz* — a közgyűlés kiküldöttei meghívták a megye alispánja helyettesét: *Lukács Géza* főjegyzőt, kit élénk éljenzéssel fogadtak. A gyűlés egyetlen tárgya az elhalálozás folytán megüresedett városi irnoki állás betöltése volt. A kijelölt bizottság tagjai voltak: *Baksay István*, *Glauf Pál*, *Marton János* és *Czinke István*. Az állásra 7-en pályáztak, egy azonban visszavette pályázati kérvényét, s így az állásra alkalmas hat pályázó ekként jelöltetett: 1. *Dobrovzsky M.*, 2. *Szlávy Frigyes*, 3. *Eszrényi István*, 4. *Csapó Lajos*, 5. *Bíró László*, 6. *Perez Gyula*. — A beadott 30 szavazatból *Szlávy Frigyes* városi díjnok 22 szavazatot kapott, s így a megüresedett állásra a közgyűlés őt választotta.

Jutalom. A m. kir. pénzügyminiszter a helybeli kir. pénzügyigazgatóságnál működő *Papp László* helyettes pénzügyigazgatót, továbbá *Madarász Pál*, *Zádor Mór* és *Bruckner Ferencz* titkárokat 100—100 forint jutalomban részesítette.

Halálozás. Megyénk egyik tekintélyes föld-birtokosa: *Ebeczky Elek* Ajuácskón rövid betegség után 60 éves korában f. hó 26-án reggel elhunyt. Temetése ma, — 28-án — megy végbe, Béke hamvaira!

Műkedvelő előadás. A helybeli polgári olvasó-körben a műkedvelő előadást nem — mint tévesen ír-tuk — 8-ikán, hanem április 7-én rendezik, s már nagy-ban folynak a próbák a színekerülő „Huszárszerlem”-ből. Az előadás elé élénk érdeklődéssel tekint a közönség.

Az új főgimnáziumi épület helye már ki-szemeltetett s folyó hó 26-án a telket meg is vásárolták. Az új épület a Ferenczy- (régí Szél-utca) utcában a Süteő-féle épület mellett fog emelkedni 3350 négyszögöl telket 13468 trétt vásároltak meg e célra, s most már csak az volna kívánatos, hogy a jelenlegi gimnáziumi épület minél előbb és minél jobban értékesíttessék.

A helybeli kaszinó f. hó 24-ikén kedélyes estélyt rendezett. A mulatságon nem voltak sokan, de a kik részt vettek, a reggeli órákig kitünően mulattak, a fiatalok táncoltak, a többiek társalogtak s a díszes mulató társaság alig vette észre a hajnal beköszöntését. Az estélyt fűszerezte *Komáromy István*, lapunk jelestollu munkatársának élvezetes secessió felolvasása, mely jelen-

tékenyen hozzájárult a derült hangulat emeléséhez. Az érdekes felolvasást lapunk tárczájában közöljük.

Rimaszombat és a néppárt. Az „Alkotmány” „Széll Kálmán paktuma a néppárttal” című alatt közli a „Szabad szó” után, hogy a kormányelnök 60 mandátumot ajánlott fel a néppártnak, de ez 80-at követelt, s az alkudozások még most is folynak. Már 47 mandátumot állítólag végleg biztosított a miniszterelnök a néppártnak, melyből 25 a mostani szabadelvű pártból jönné, s „csaknem bizonyos” még 26 kerületre nézve a végleges megegyezés. Ezek között van kibéccézve Rimaszombat is. S így az említett forrás a mi kerületünknek is néppárti képviselőt szánt. Qui vivra, verra!

A helybeli iparos ifjak önképző egylete márczius 15-én szépen sikerült hazafias ünnepélyt rendezett, melyen nagyszámu és lelkes közönség vett részt. Az ünnepi szónok **Pásztor Pál** volt, ki nagy tetszéssel fogadott, s szépen előadott alkalmi beszédet intézett a jelen-voltakhoz. — Az ünnepély hazafias dalok előadása után véget ért.

Halálhírek. Folyó hó 23-án mély részvét mellett temették el a rozsnói egyházm. nestorát, a 88 éves Valovits János, galsai (Nógrádm.) plebánost, ki 64 évig ugyanazon helyen volt lelkész. Puritán jelleme, a szegények iránti szeretete általánosan ismert volt. 1835. május 26-án szentelték pappá, s 2 évi gási káplánkodása után 1837-ben Galsára nevezte ki Kóburg herceg plebánossá. 1856-ban esperes lett, majd 1880-ban címzetes kanonok. Erdemei kitüntetésül kapta ő Felségtől plebánoskodása 60-ik évfordulóján a Ferencz József-rend lovagkeresztjét. A gyászszertást Marsó Géza rozsnói apátkanonok végezte 20 pap segédletével. — **Simonffy Péter** a gróf Teleky uradalom ajnácskői intézője e hó 18-án hunyt el Ajnácskón 76 éves korában. Temetése nagy részvét mellett történt Losoncban, e hó 20-án. A boldogultat gyászborulattal övezte s gyermekei siratják. Béke lengjen hamvain!

A vadászok öröme. Nimródék legkedvesebb vadja, a hosszú csőrű erdei szalonka vidékünkre is megérkezett. Sokáig várakoztatott ez idén magára, mert míg rendes járata szerint márczius 10-ike táján itt van, most az első Okolicsányi Lajos hercegi erdőmester a vályi határban csak márczius 22-én ejtette el. Azóta márczius 25-én **Vajda Ferdinánd** és **Hámos Aladár** egyet-egyet, 26-án pedig **Lukács Géza** kettőt lőtt le esteli huzáson. Vadászaink vig zajától hangos tehát újból az erdőségi esteli méla csendje, hogy a szalonkázás idényének lejártával ismét bekövetkezzék a hosszú nyugalom az általános vadászati idő bekövetkeztéig.

Az ideai királygyakorlatok felette érdekesnek ígérkeznek. Galicziában 131 gyalogzászlóalj, 120 lovas-század, 304 ágyú és 3 utász-zászlóalj, összesen 75000 gyalogos, 13000 lovas vesz részt azon. A miskolci hadosztály gyalog megy át a Kárpátokon s a kassai hadtesthez tartozó ezredékből résztvesz a nagygyakorlaton: a kassai 34., ungvári 66., munkácsi 65., miskolci és szatmári 5., egri 60., losonci 25. és marososi 85. gyalogezredek stb. stb.

Tanító gyűlés. A kishonti ág. hitv. ev. tanítóegylet rendes évi közgyűlését **Szlopovszky Péter** elnöke alatt f. hó 21-én Órlaj-Törökben tartotta meg, melyen az egylet összes tagjain kívül nt. **Bancsik Sámuel** körlelkész és **Krno Andor** helybeli lelkész is, mint vendégek részt vettek. — Szlopovszky Péter elnök **Kovács András** alelnök paedagogiai szakavatottságról tanuskodó mintatanítás tartása után a közgyűlést szép s buzdító beszéddel nyitotta meg. — A tudomásul vett évi jelentés meghallgatása után átvizsgáltatt **Szabó Dániel** kezelésében levő pénztár s kitűnt, hogy a bevétel kitett 27 frt 90 krt, a kiadás 23 frt 75 krt, vagyon összege pedig 69 frt. — **Molnár Gusztáv** könyvtárnok jelentése folytán elhatározott, hogy könyvtári tagsági hátralékok behajtandók. — Olvastatt a kishonti ev. tanítók özevgy-árva társ-pénztár választmányi ülésének a jegyzőkönyve, melyből kitűnt, hogy mult év végével a pénztár vagyona 7831 kor. 24 fillér és hogy f. évre egy-egy özevgy részére 32 korona 63 fillérnyi segély van megszavazva. — Az egylet új tagjait **Gallo Gyula** várgedei és **Pál Béla** rimabrézói tanítók fogadtattak be. — Megvitatás alá került a kir. Tanfelügyelőség által átküldött ama kérdés: „Kell-e az osztatlan népiskolának külön tanterv.” erre nézve a közgyűlés **Lipták Endre** körültekintő, gyakorlati szakavatott tapasztalatokon alapuló érvekkel megdönthetetlen véleményét, mely szerint külön tanterv szükséges — egyhangulag magáévá tette. — **Clementisz Lajos** indítványára elhatározottatott felfolyamodni az arezképes vasuti igazolványoknak nem csak állami, de felekezeti s különösen régi egyletünk tagjai részére való engedélyezése iránt. — Jövő közgyűlés helyéül **Kokova** tüzett ki. — Gyűlés végeztével az egylet 30 tagja és vendégei a fehér asztalhoz ült, sikerült toasztokkal fűszerezett közebeden eszközölt gyűjtés és szólásszabadságból a tanítók özevgy-árva társ-pénztárának vagyona 10 korona 33 fillérrel gyarapodott

A gazdaközönségnek. Az impregnált csillagjegyű takarmányrépa-magvakat sokszor hamisítják, a mennyiben egyes vidéki kereskedők gyakran csak néhány zsák impregnált csillagjegyű repamagot rendelnek és ha az elkelt, akkor mindenféle csekélyebb értékű magot árusítanak csillagjegygyel ellátott zsákokból, hogy ez által elhitessék, hogy a zsákokban impregnált takarmányrépa-magvak foglaltatnak. Szükségesnek tartják a gazdaközönséget figyelmeztetni, miszerint a valódi csillagjegyű impregnált takarmányrépa-magvak, — melyek különösen az által tünnek ki, hogy csirázási energiájuk erős, gyors, kikelésük erőteljes, csirázó képességük magas, továbbá a fajtáknak a fajazonossága, a magvak legmondosabb tisztítása és a meglepő nagy termés által, — kizárólag egyedül **Mauthner Ödön** csász. és kir. udvari szállító magkereskedő cégénél Budapestben kaphatók. A praktikus gazda a magvak vásárlásánál ne a legolcsóbb, hanem azon vetőmagnak adjon előnyt, a mely a nagy és biztos haszon elérhetősére a legtöbb módot és legnagyobb garanciát nyújtja.

Vásáráthelyezés a Jolsva városában április hó 20-ikán tartatni szokott országos vásárt miniszteri engedéllyel ez idén **április hó 26-ikán** tartják meg.

Kerestetik.

Egy jó családból való árva leányka, kinek a német nyelvben is némi gyakorlata van, fűszerüzletbe azonnal felfogadtatik. — Ertekezni lehet **özv. Mindszenty Bertalannéval**.

Bányász

kerestetik vaskőbánya feltáráshoz és vezetéséhez. Az illetőtől megbízhatóság, józan komolyság és e téren szerzett tapasztalat kívántatik. A gömői bányaviszonyokkal ismerősnek kell lennie. Ajánlatok fizetési igényekkel együtt kéretnek „**Szerencse fel**” jeligével e lap kiadóhivatalához intézteni. 1—*

Ajánlkozás.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy elválllok minden az **építkezési szakmába tartozó munkálatokat, tervek és költségvetések készítését** elfogadok.

Jolsván, 1900. márczius hó 24-én.

Kiváló tisztelettel

HUBER LIPÓT,

okl. építési vállalkozó.

1—2

Szálloda átvétel.

Alólírott tisztelettel hozom a n. é. közönség becses tudomására, hogy **folyó évi április 1-ső napjától** Rimaszombatban, a vásártéren levő

„Hunyady”-szállodát

átveszem s azt a kor igényeinek ujonnan berendezve, rendelkezésére felajánlom.

Mint régi vendéglős, minden igyekezetemet arra irányítom, hogy tisztelt vendégeim részéről a nagybecsülést a pontos, kifogástalan és jutányos kiszolgálás által kiérdemeljem; miért is főtörekvésem lesz mindenkor, azt az által is elnyerhetni, hogy nemcsak a legkittünőbb étkekkel szolgáljak a nap bármely szakában, hanem mindenféle hamisítatlan italokkal is.

Boraim mind szőlőtermelőktől vásároltatt, **sört** kőbányait tartok, **szeszes italaim** pedig tisztán kezeltek és egy részök kis üstön párolt.

Tisztán tartott vendégszobák, valamint nagy állás az udvarban és istálló a lovak és kocsik részére alkalmassá teszik vendéglőmet a vidéki t. közönség befogadására.

Magamat és vendéglőmet ismételtén a n. é. közönség jóakaratu pártfogásába ajánlva, vagyok mindig kész szolgálattal

Rimaszombat, 1900. márczius 28.

1—2

Lusztig Menyhárt, vendéglős.

Eladó lakházak.

Rimaszombatban, a **Kossuth-utca 10. sz.** alatti három elkülönített kisebb lakház egy csoportban, esetleg külön-külön is örök áron eladó.

Ertekezhetni lehet **Tamásfalván Kalla Mihálynéval**. 2—4

Eladó bika

Egy tisztavéri, szimentháli, két éves veres-tarka **bika**, tenyésztésre alkalmas, ritka példány eladó **Uzapanyiton Szilágyi Kálmánnál**. 2—3

Korán érő tavasz-buza eladó

Herczeg Coburg tisztartóságánál **Rimaszécsen**. 1—3

Birtok-eladás.

Rimaszombat város határával szomszédos földbirtok, mely 2684 □-öl belsőség, 118439 □-öl szántó, 16258 □-öl rét, 40968 □-öl erdőlegelő és 8218 □-öl szőlőlő, továbbá: 16 méter hosszú, 5 méter széles téglából épült **lakóház** cseréptetőzettel.

12 méter hosszú, 7 méter széles kőből épült **magtár** cseréptetőzettel.

21 méter hosszú, 11 méter széles kő- és téglából épült **csűr** cseréptetőzettel.

24 méter hosszú, 6 méter széles fából épült **istálló** cseréptetőzettel.

17 méter hosszú, 5 méter széles fából épült **cselédlak** cseréptetőzettel.

8 méter hosszú, 4 méter széles fából épült **rakodó** cseréptetőzettel.

8 méter hosszú, 4 méter széles fából épült félereszű **kocsiszin** nádfedélzettel

szabad kézből eladó. — Venni szándékozók forduljanak felvilágosításért e lap kiadó-jához. 2—*

Puha padlóknak

legkittünőbb és elismert legjobb fénymáz a valódi

LINOLEUM padló-zománcz.

Bejegyzett A Linoleum padló-zománcz egy óra alatt keményre szárad, bámulatosan szép fényvel bír és tartósság tekintetében eddig fölmúlthatatlan. A következő változatokban kapható: 1 sz. sárgás-barna, 2 sz. sötét-barna és 3 sz. mahagoni-barna. Nagy elterjedtségénél fogva

LINOLEUM padló-zománczunkat

különböző hasonhangzású nevek alatt értéktelen utánzatokkal hamisítják, miért is kérijen mindenki kizárólag csak **Eisenstädter-féle LINOLEUM padló-zománczot**, a törv. bejegyzett „**Vas lovaq**” lovag” védjeggyel.

Eisenstädter Testvérek lakk- és festékgyára Bécs.

Főraktár:

BRAUN ZSIGMOND

vaskereskedése Rimaszombat. 3—8

BRAUN ZSIGMOND

vaskereskedése Rimaszombat.

Styria-kerekpárok

Rimaszombat és vidéke részére kizárólagos képviselése és raktára. Ezen gyártmány ez idő szerint legkittünőbb és legkedveltebb, részletfizetésre is kapható.

Cserépkályhák

nemcsak tamásfalvi, hanem egyike Magyarország legkittünőbb gyáranak főraktára. — A kályhák különböző eréme, barna, zöld és szezessziós színekben szállítatnak és **csiszolva** állítatnak.

Nagy raktárt tartok különböző építkezési anyagokban, u. m. portland- és román-cement, mennyezet nád, elszigetelő és kátrány fedő-lemezek stb. stb.

Varrógépek és vizmentes ponyvák raktára.

Az első magyar általános biztosító-társaság,

— mely egyike a legkiválóbb hazai intézeteknek, — főgynökségét birom, és elfogadok mindennemű épület-, pauschál-, ingóság-, takarmány- és jég-, nemkülönböztetve életbiztosításokat igen kedvező és előnyös föltételek mellett.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve kitűnő tisztelettel

BRAUN ZSIGMOND.

1—*

